מורה נבוכים פרק מ"ה

ידוע[14] שהללו היו בונים מקדשים לכוכבים ומציבים באותו מקדש את הצורה שהוסכם לעובדה, כלומר, צורה המיוחסת לכוכב כלשהו או לחלק מגלגל[15]. לכן נצטווינו אנו לבנות לו יתעלה מקדש ולהפקיד בו את הארון אשר בו שני הלוחות הכוללים אנוכי [ה' אלהיך...] (שמות כ', 2; דברים ה', 6) ולא יהיה לך [אלהים אחרים על פָּנָי] (שמות כ', 3[16]; דברים ה', 7[17]).

וידוע שהיסוד של אמונה בנבואה קודם לאמונה בתורה. לולא היה נביא לא היתה תורה. אל הנביא אין ההתגלות באה אלא באמצעות המלאך: ויקרא מלאך ה' (בראשית כ"ב, 15), ויאמר לה מלאך ה' (שם, ט"ז, 9; 10; 11). וזה רב מספור. אפילו תחילת נבואתו של משה רבנו היתה במלאך: וַיֵּרָא אליו מלאך ה' בלבת אש[18]. התברר אפוא שהאמונה במציאות המלאכים[19] קודמת לאמונה בנבואה, והאמונה בנבואה קודמת לאמונה בתורה[20]. ומכיוון שהצאביה[7] לא ידעו את מציאות האלוה יתגדל ויתעלה וסברו שהנמצא הקדום אשר לא יחול בו הֶעְדֵּר כלל הוא הגלגל וכוכביו, ושכוחות שופעים ממנו על הפסילים ועל כמה עצים, כלומר, האשרות, הם סברו שהפסילים והעצים הם המשרים השראה על הנביאים והם הפונים אליהם בדיבור בהתגלות ומלמדים אותם מה מועיל ומה מזיק, כמו שהבהרנו לך מתפישותיהם באשר לנביאי הבעל ונביאי האשרה[21].

מכיוון שהתבררה האמת לחכמים ונודע בהוכחה מופתית שיש נמצא שאינו גוף ולא כוח בגוף והוא האלוה האמיתי[22], והוא אחד, ושיש גם נמצאים אחרים נבדלים[23] שאינם גופים, והם אשר מציאותו יתעלה שפעה עליהם, והם המלאכים, כמו שהבהרנו[19], וכל הנמצאים האלה הם מחוץ לגלגל וכוכביו[24] — ידוע בוודאות שמלאכים אלה הם המשרים באמת התגלות על הנביאים, ולא הפסילים והאשרות. התברר אפוא במה שהקדמנו שהאמונה במציאות המלאכים באה בעקבות האמונה במציאות האלוה ושמתוך כך אפשריות[25] הנבואה והתורה. לכן, לחיזוק האמונה בעיקר זה ציווה יתעלה שיעשו על הארון צורת שני מלאכים[26] כדי שמציאות המלאכים תהיה איתנה באמונת ההמון[27], שזאת דעה נכונה, שנייה לאמונה במציאות האלוה, והיא עיקרון לנבואה ולתורה ומבטלת עבודה זרה, כמו שהבהרנו. ולו היתה צורה אחת, כלומר, צורת כרוב אחד, היתה בכך התעיה והיו חושבים שזאת צורת האלוה שאותו עובדים, כמו שהיו עושים עובדי עבודה זרה, וכן (היו עשויים לחשוב) שהמלאך הוא פרט אחד, מה שהיה מביא במידת־מה לאמונה בשתי רשויות. ומכיוון שנעשו שני כְּרֻבים (שמות ל"ז, 7) עם האמירה המפורשת ה' אלהינו ה' אחד (דברים ו', 4), התאפשר ביסוס הדעה שהמלאכים נמצאים ושהם מרובים[28], והושג ביטחון שלא יטעו לחשוב שהם אלוה שכן האלוה אחד והוא ברא את הריבוי הזה.